

Støt POV - og få Stefan Zweigs *'Stjerne- stunder'*

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag e-bøger, invitationer til POV Talks, medlemsbrev m.m.

Turbine

25 kr./md. →

50 kr./md. →

100 kr./md. →

POV. INTERNATIONAL
NYE STEMME, SYNSPUNKTER OG JOURNALISTIK - ONLINE HVER DAG - UGEBREV HVER FREDAG

**Bør du betale ned på dit realkred
når du går på pension?**

Har du investeringer for mere end 2,5 mio. kr., bør du **downloade**
til pensionsplanlægning og få løbende inspiration omkring pensi

Menu

Sophie Egede-Schrøder: Hårdtslående blødhed i ny bog om byer til mennesker

Publiceret 28/06/2020 i Liv & Mennesker/Civilsamfund
af **Sophie Egede-Schrøder**

BØGER // ANMELDELSE – Omgivelserne påvirker de liv, der leves i dem. Bliver levede liv tegnet ud af byens rum har det naturligvis konsekvenser. Med bogen "Blød by" fortsætter Gehl Arkitekter firmaets mission for at skabe byer til mennesker, skriver Sophie Egede-Schrøder. Bogen giver også læseren indsigter, der åbenbarer arkitekturens virkemidler.

Siden første verdenskrig har arkitekturen og indretningen af vores byer særligt i den vestlige verden haft et fælles træk: Det funktionelle og funktionalismen. Som et opgør med bla nyklassicismens bagstræberi og den generelle kaotiske knopskydning som følge af den eksplosive urbanisering, skulle der orden i sagerne, saneres og effektiviseres. Det var også et jublende spring ind i en utopisk fremtid fyldt med de moderne materialer som stål, glas og beton, orkestreret efter industriens nøgterne stringens.

I 1933 blev der sat yderligere trumf på, da førende europæiske arkitekter mødtes i Athen og underskrev det såkaldte CIAM-charter, der dikterede, hvordan arkitektur og byplanlægning skulle gribes an. Det vigtigste budskab var det monofunktionalistiske; skarpt adskillelse af hhv. boliger, arbejdsområder, rekreation og trafik. Det blev anset som det mest rationelle at indrette sig sådan, og modernismen havde fundet sit manifest.

I 2000 grundlagde Jan Gehl sammen med en af sine tidligere studerende, Helle Søholt, Gehl Arkitekter, der meget sigende havde *bylinen* og missionen: ”At skabe byer for mennesker”

Modernismen fik rigtig luft under vingerne i løbet af 1960’erne, men der dannede sig sideløbende en modreaktion, og i løbet af 1960’erne og 70’erne begyndte der at indfinde sig en tvivl. Kunne det tænkes, at man midt i begejstringen over det rationelle og menneskets bemestring af naturens uforudsigelighed og massernes generelle planløshed havde overset noget? Havde det ensidige fokus på funktionalitet over levede liv haft utilsigtede konsekvenser?

Københavnerskolen

Det var en international strømning, men Skandinavien markerede sig som et kraftcenter, bl.a. med etableringen af den såkaldte Københavnerskole, hvor den danske arkitekt og underviser ved Arkitektskolen, Jan Gehl, var blandt de toneangivende.

Han udkom i 1971 med bogen ”Livet mellem husene”, som samlede resultaterne fra et større forskningsprojekt, der afdækkede københavnernes brug af byen og færden i byrummet. Bogens konklusion var, at den moderne arkitektur og byplanlægning var fremmedgørende, påvirkede den sociale sammenhængskraft negativt og forhindrede, at mennesker kunne indgå i fællesskaber i byens rum.

I årene, der fulgte, blev Jan Gehl ved med at forske i og udgive bøger om byrum og -planlægning. I 2000 gik han sammen med en af sine tidligere studerende, Helle Søholt, og grundlagde arkitektfirmaet Gehl Arkitekter, der meget sigende havde *bylinen* og missionen: ”At skabe byer for mennesker”.

Firmaet arbejdede med den klare strategi at blive såkaldt *thought leader* på emnet ‘menneskevenlige byer’. Virksomheden er i dag globalt funderet og arbejder sideløbende med de arkitektoniske projekter sammen med byer og universiteter i hele verden om forskningsprojekter, der skal kortlægge og udvikle byplanlægning i en mere human og bæredygtig retning.

Mester og lærling

FOTO: LAURA STAMER.

Bogens forfatter er nuværende kreativ direktør og partner i Gehl Arkitekter; David Sim. Forordet er skrevet af Jan Gehl. Uagtet ens interesse for arkitektur og byplanlægning, er bogen alene her interessant. Som et studie udi, hvordan et generationsskifte og forholdet mellem mester og lærling er en balancegang, der kræver nænsomhed fra begge sider.

David Sim er oprindeligt fra Skotland, men han blev som arkitektstuderende så fascineret af Jan Gehls mission og tilgang, at han valgte at flytte til Danmark og studere ved den danske arkitektskole. Efterfølgende blev han ansat i Gehl Arkitekter og har i dag indtaget en lederposition, efter at Jan Gehl gradvist har trukket sig fra ledelsen. Og nu er han afsender på den nyeste af virksomhedens publikationer.

Men helt så ny er den faktisk ikke. I 2019 udkom den nemlig internationalt med titel ”Soft City”. Dette er paradoksalt nok bogens anden store force.

Bogen er inddelt i tre hovedkapitler:

”At være naboer”, om bygninger og byplanlægning, der understøtter social interaktion og sameksistens. ”Tid og livskvalitet”, om trafik og færdsel og ”Lagdelt liv”, om at leve med vejret i en tid med klimaforandringer. Det hele rundes af med en opsummering omkring skabelsen af bløde byer og de ni vigtigste kriterier, som arkitekter og byplanlæggere skal holde sig for øje.

“

Som dansker er dette som at få flået skyklapperne af og opdage sine omgivelser på ny. Detaljerne, forskellene og samspillet mellem byrummets mange bestanddele. Det viser, hvordan et globalt blik kan afsløre alt det, vi ikke længere ser, selvom det er lige foran os og rundt om os

Disse to grupper under uddannelse er objektivt set bogens primære målgruppe. Som sådan er bogen en introducerende grundbog, der i en afbalanceret detaljegrad udspecificerer de forskellige arkitektoniske greb, forklarer principperne og ikke mindst konsekvenserne. Alt er dokumenteret – bogens tredje scoop – med en helt fantastisk billedside indsamlet fra hele kloden, der giver en formidabel rejsekløe.

De mest interessante billeder og faglige gennemgange er imidlertid dem, der er hentet fra Danmark. Fordi David Sims, uagtet at han har opholdt sig så mange år i Danmark, stadig er begunstiget med den fremmedes blik, og fordi bogen initialt er henvendt til et internationalt publikum, der ikke har deres daglige gang på Købmagergade. Som dansker er dette som at få flået skyklapperne af og opdage sine omgivelser på ny. Detaljerne, forskellene og samspillet mellem byrummets mange bestanddele. Det viser, hvordan et globalt blik kan

Således altså en arkitektonisk, faglig grundbog, der alligevel med meget stor gevinst kan læses af alle, der færdes og lever i byer. Til at forstå, hvorfor vi instinktivt trives bedre i nogle områder og føler os komplet fremmedgjorte i andre. Hvorfor indretningen og brugen af bygninger og byrum er fuldstændig afgørende for, om områder bliver velfungerende eller ender som forblæste mennesketomme udørkner. Uagtet at de objektivt set er pæne at se på og funktionelle.

Mission

Men "Blød by" er mere end det. Den har en mission, og det er meget tydeligt. Hvilket dog ikke er noget særsyn i den arkitektoniske litteratur. Arkitekter har alle dage haft en markant filosofisk og samfundsdebatterende dimension. Således også i "Blød by", hvor alle tekster, indgangsbøkkerne forud for hvert kapital såvel som de faglige, er en mere eller mindre slet skjult opsang til dem, der ikke tager opgaven med at indrette til mennesker frem for funktioner alvorligt. På den måde er emnet måske nok blødt, men slår alligevel hårdt.

“

Et ensidigt fokus på effektivitet, funktionalitet og glatte overflader dræner alt liv og meningsfuldhed ud af vores byer

Som dansker kan man måske godt undre sig lidt over, at det skal hamres så eftertrykkeligt ind, men dels har bogen et internationalt sigte, og så må vi jo nok også erkende, at vi desværre ikke er gået ram forbi i andedammen. Flere skræmmende og meget aktuelle eksempler – Ørestad og Kalvebod Brygge bare for at tage to – viser, at byplanlæggere trods årtier med grundig forskning og entydig evidens, stadig ikke har fået greb om, hvor ødelæggende det er for en by, hvis ikke mennesket og levede liv tænkes ind. Kæmpe potentialer for at udvide byen med attraktive områder og inkluderende miljøer er gået tabt i det åndsfattige profitræs.

Så det kunne være den afsluttende anbefaling: Alle vil have glæde af denne bog. Lægmænd og -kvinder til at blive klogere på, hvad og hvor

meget arkitektur kan og betyder, og få et helt nyt blik på alt det, der omgiver os. Arkitektstuderende og arkitekturinteresserede som en introducerende grundbog, og endelig byplanlæggere som et obligatorisk pensum, der i den bedste af alle verdener kunne bremse vandaliseringen af vores byrum i en komplet negligering af, at et ensidigt fokus på effektivitet, funktionalitet og glatte overflader dræner alt liv og meningsfuldhed ud af vores byer.

Titel: "Blød by – Tæthed, mangfoldighed og nærhed"

Forfatter: David Sim

Omfang: 248 sider

Pris: 299,95 kr.

Forlag: Strandberg Publishing

Udgivelsesdato: 11. juni 2020

Fotos: PR.

Facebook kommentarer

0 kommentarer

Sortér efter

Tilføj en kommentar ...

[Plugin til Facebook-kommentarer](#)

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller støt vores arbejde

Modtag ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

JA TAK, SEND MIG POV WEEKEND

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at støtte vores arbejde? Bliv frivilligt støttemedlem her
→

25 KR./MD. →

50 KR./MD. →

100 KR./MD. →

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

TAGS:

ARKITEKTUR

BLØD BY - TÆTHED

BYRUM

DAVID SIM

MANGFOLDIGHED OG NÆRHED

DU KAN MÅSKE OGSÅ VÆRE
INTERESSERET I FØLGENDE:

Flot og tiltrængt
fornyelse til

Helle Søholt: Byer
skal sætte

En grøn
designvirksomheds

SOPHIE EGEDE-SCHRØDER

SENESTE ARTIKLER

Sophie Egede-Schrøder er tekstforfatter og kommunikationsrådgiver.

Hun har tidligere været kommunikationschef, redaktør og rådgiver i bl.a. IT-branchen og på Christiansborg.

Ugens overblik

POV WEEKEND samler hver fredag morgen ugens væsentligste debatindlæg, analyser, anmeldelser og essays i et skarpt ugebrev.

Det er selvfølgelig **HELT GRATIS** at modtage, og du kan uforpligtende tilmelde dig her →

Emailadresse

Fornavn

Efternavn